

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

*Факультет № 6
Кафедра соціології та психології*

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**
з навчальної дисципліни «**Основи психіатрії**»
вибіркових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
053 Психологія (практична психологія)

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.23 р. №7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету
Протокол від 25.08.23 р. №7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.23 р. №7

Розглянуто на засіданні кафедри соціології та психології
Протокол від 15.08.2023 №8.

Розробник:

доцент кафедри соціології та психології, кандидат психологічних наук,
доцент Жданова І.В.

Рецензенти:

1. Доцент кафедри педагогіки та психології Харківської державної академії фізичної культури, кандидат психологічних наук, доцент Павлик О. М.
2. Доцент кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент Шиліна А.А.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 5							
Тема № 1: Психіатрія як наукова дисципліна	14	2	-	2	-	10	
Тема № 2: Психічні розлади: поняття, класифікації.	15	2	-	2	-	12	
Тема №3. Діагностика та лікування психічних розладів.	20	4	-	4	-	12	
Тема №4. Розлади відчуттів та сприйняття.	14	2	-	2	-	10	
Тема №5. Розлади пам'яті	14	2	-	2	-	10	
Тема №6. Розлади мислення та інтелекту.	20	4	-	4	-	12	
Тема №7. Розлади емоцій.	20	4	-	4	-	12	
Тема №8. Розлади свідомості.	20	4	-	4	-	12	
Тема №9. Розлади ефекторно-вольової сфери	20	4	-	4	-	12	
Всього	150	28		28		102	залік

2.Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 5							
Тема № 1: Психіатрія як наукова дисципліна	16	0,5	-	0,5	-	15	
Тема № 2: Психічні розлади: поняття, класифікації.	15	0,5	-	0,5-	-	14	

Тема №3. Діагностика та лікування психічних розладів.	17	1	-	1	-	15	
Тема №4. Розлади відчуттів та сприйняття.	16	1	-	1	-	14	
Тема №5. Розлади пам'яті	14	1	-	1	-	12	
Тема №6. Розлади мислення та інтелекту.	16	1	-	1	-	14	
Тема №7. Розлади емоцій.	16	1	-	1	-	14	
Тема №8. Розлади свідомості.	16	1	-	1	-	14	
Тема №9. Розлади ефекторно-вольової сфери	24	1	-	1	-	22	
Всього	150	8		8		134	залік

3. Методичні вказівки до практичних занять

Тема 1. «Психіатрія як наукова дисципліна».

Практичне заняття. Психіатрія як наукова дисципліна

Навчальна мета заняття: знайомство з психіатрією як наукою, її галузями, основними принципами організації психіатричної допомоги в Україні та за кордоном.

Місце проведення: навчальна аудиторія факультету №6.

Кількість годин - 2 год. (денна форма навчання), 0,5 год. (заочна форма навчання).

Навчальні питання:

1. Психіатрія як наука.
2. Ставлення населення до психічно хворих..
3. Закон про психіатричну допомогу.
4. Схема організації психіатричної допомоги.

Література:

1. Кузнецов В.М. Невідкладна допомога в психіатрії / В кн.: Швидка та невідкладна медична допомога / За ред. проф. І.С. Зозулі, І.С. Чекмана. К.: Здоров'я, 2012. С.514 -532.
2. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: навчальний посібник / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва. К.: ВСВ «Медицина», 2019. 344 с.
3. Психіатрія і наркологія: підручник / Г.Т. Сонник, О.К. Напреєнко, А.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Н.Ю. Напреєнко ; за ред. О.К. Напреєнка. 3-є вид., випр. К. : ВСВ «Медицина», 2017. 424 с.
4. Психіатрія і наркологія : підручник / О. К. Напреєнко, М. І. Винник, І. Й. Влох, О. З. Голубков, О. А. Двірський; ред.: О. К. Напреєнко. К. : Медицина, 2011. 527 с.
5. Про психіатричну допомогу: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, №19, С.143.

6. Устав (Конституція) Всесвітньої організації охорони здоров'я.
 ВООЗ: https://zakon.cc/law/document/read/995_599

Методичне та матеріально-технічне забезпечення заняття: папір, ручка, телефон.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

На початку заняття, студентам оголошується назва теми практичного заняття, план заняття та ті запитання, що будуть розглянуті.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Завдання 1. Психіатрія як наука.

Визначення предмету та завдань психіатрії. Заслуховування рефератів щодо галузей психіатрії.

Завдання 2. Ставлення населення до психічно хворих..

Робота в групах: скласти анкету (гугл форму) для дослідження ставлення до психічно хворих людей. Анкета повинна містити не менше 5 питань. Кількість респондентів – 7-10. Проведення опитування. Обговорення результатів анкетування.

Завдання 3. Закон про психіатричну допомогу

Обговорення основних положень та принципів Закону про психіатричну допомогу. Наведення прикладів їх реалізації на практиці.

Завдання 3. Схема організації психіатричної допомоги.

З'ясування основних психіатричних установ, які надають психіатричну допомогу, та основних завдань, які вирішують ці установи. Навести приклади з власного життя чи життя знайомих щодо звернення до психіатричних установ.

Визначення показань для госпіталізації психічно хворих людей, в тому числі – примусової госпіталізації.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Наприкінці заняття студенти дають зворотній зв'язок викладачу, який досвід вони придбали і висловлюють свої думки стосовно психіатрії як науки та практики.

Тема № 2: «Психічні розлади: поняття, класифікації»

Практичне заняття. Психічні розлади: поняття, класифікації.

Навчальна мета заняття: знайомство з основними підходами до класифікацій психічних розладів.

Місце проведення: навчальна аудиторія факультету №6.

Кількість годин - 2 год. (денна форма навчання), 0,5 год. (заочна форма навчання).

Навчальні питання:

1. Поняття та критерії психічного здоров'я.
2. Класифікації психічних розладів.
3. Психічні розлади у МКХ-10.

Література:

1. Бітенський В. С., Горячев П. І., Мельник Е. В. та ін.; За ред. В. С. Бітенського. Психіатрія: курс лекцій: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2014. 354 с.

2. Кокун О.М., Агаєв Н.А., Пішко І.О., Лозінська Н.С. Основи психологічних знань про психічні розлади для військового психолога. Методичний посібник. К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2018. 310 с.

3. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: навчальний посібник / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва. К.: ВСВ «Медицина», 2019. 344 с.

4. Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. 2-ге вид., переробл. і допов. К. : ВСВ "Медицина", 2015. 512 с.

Методичне та матеріально-технічне забезпечення заняття: папір, ручка, телефон, МКХ-10.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

На початку заняття, студентам оголошується назва теми практичного заняття, план заняття та ті запитання, що будуть розглянуті.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Завдання 1. Поняття та критерії психічного здоров'я.

Дати визначення психічного здоров'я. Опрацювання за допомогою прикладів критерії психічного здоров'я. Вирішення тематичних завдань.

Завдання 2. Класифікації психічних розладів

Опрацювання класифікації психічних розладів за рівнем та глибиною порушень психіки за їх ознаками. Вирішення тематичних завдань. З'ясування, що таке «велика» психіатрія та «мала» психіатрія.

Опрацювання класифікації психічних розладів за етіологічним принципом за допомогою вирішення тематичних завдань.

Завдання 3. Знайомство з МКХ-10.

Практична робота з МКХ-10. Усвідомлення структури МКХ, принципів її побудови. Вирішення тематичних завдань щодо вміння знайти той чи інший психічний розлад у МКХ-10. Знайомство з DSM-5.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Наприкінці заняття студенти дають зворотній зв'язок викладачу, який досвід вони придбали і висловлюють свої думки стосовно класифікацій психічних розладів.

Тема №3. Діагностика та лікування психічних розладів

Практичне заняття 1. Діагностика психічних розладів

Навчальна мета заняття: знайомство з основними методами обстеження психічно хворих людей.

Місце проведення: навчальна аудиторія факультету №6.

Кількість годин - 2 год. (денна форма навчання), 0,5 год. (заочна форма навчання).

Навчальні питання:

1. Збір анамнестичних даних.
2. Визначення психічного статусу людини.
3. Методи експериментально-психологічного дослідження

Література:

1. Бітенський В. С., Горячев П. І., Мельник Е. В. та ін.; За ред. В. С. Бітенського. Психіатрія: курс лекцій: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2014. 354 с.
2. Карпенко Є. Методи сучасної психотерапії : навч. посібник. Дрогобич : Посвіт, 2015.
3. Ніконенко Ю.П. Клінічна психологія: Навчальний посібник. Вид. КНТ Київ, 2019, 368 с.
4. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: навчальний посібник / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва. К.: ВСВ «Медицина», 2019. 344 с.
5. Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. 2-ге вид., переробл. і допов. К. : ВСВ "Медицина", 2015. 512 с.

Методичне та матеріально-технічне забезпечення заняття: папір, ручка, телефон, МКХ-10.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

На початку заняття, студентам оголошується назва теми практичного заняття, план заняття та ті запитання, що будуть розглянуті.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Завдання 1. Збір анамнестичних даних.

Опрацювання на прикладах алгоритму збору анамнезу життя, анамнезу хвороби та об'єктивного анамнезу. Аналіз виконання самостійної роботи в групах щодо збору анамнезу. Обговорення та узагальнення отриманих даних.

Завдання 2. Визначення психічного статусу людини.

Опрацювання алгоритму визначення психічного статусу хворої людини:

- визначення ступеню контакту хворого з лікарем (психологом),
- визначення здатності до орієнтування у місці, у часі, у ситуації, у власній особистості;
- визначення порушень сприйняття;
- визначення порушень пам'яті;
- визначення порушень мислення;
- визначення порушень емоцій;
- визначення порушень ефекторно-вольової сфери;
- визначення порушень критичності до свого хворобливого стану.

Завдання 3. Методи експериментально-психологічного дослідження.

Знайомство з основними психодіагностичними методиками, які використовуються при обстеженні психічно хворих людей. Опрацювання

методик 10 слів, незакінчені речення, розуміння переносного значення прислів'я.

Практичне заняття 2. Лікування психічних розладів

Навчальна мета заняття: знайомство з основними методами лікування психічно хворих людей.

Місце проведення: навчальна аудиторія факультету №6.

Кількість годин - 2 год. (денна форма навчання), 0,5 - год. (заочна форма навчання).

Навчальні питання:

1. Класифікація методів лікування психічних розладів.
2. Методи психотерапії.

Література:

1. Бітенський В. С., Горячев П. І., Мельник Е. В. та ін.; За ред. В. С. Бітенського. Психіатрія: курс лекцій: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2014. 354 с.
2. Каліна Н.Ф. Психотерапія : підручник. К. : Академвидав, 2016. 288 с.
3. Карпенко Є. Методи сучасної психотерапії : навч. посібник. – Дрогобич : Посвіт, 2015.
4. Мушкевич М. І. Основи психотерапії : навч. посіб / М. І. Мушкевич, С. Є. Чагарна ; за ред. М. І. Мушкевич. Вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
5. Ніконенко Ю.П. Клінічна психологія: Навчальний посібник. Вид. КНТ Київ, 2019, 368 с.
6. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: навчальний посібник / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва. К.: ВСВ «Медицина», 2019. 344 с.
7. Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. 2-ге вид., переробл. і допов. К. : ВСВ "Медицина", 2015. 512 с.

Методичне та матеріально-технічне забезпечення заняття: папір, ручка, телефон, МКХ-10.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

На початку заняття, студентам оголошується назва теми практичного заняття, план заняття та ті запитання, що будуть розглянуті.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Питання 1. Класифікація методів лікування психічних розладів.

Обговорення методів лікування психічних розладів. Визначення мети та показань для призначення етіологічної, патогенетичної, симптоматичної, загальноозміцнювальної терапії. Наведення прикладів.

Які є особливі види терапії у психіатрії? Купірувальна терапія, підтримувальна терапія, коригувальна терапія, превентивна терапія: особливості застосування. Що таке терапевтична резистентність, як з нею «боротися»?

Медикаментозна терапія.

Питання 2. Методи психотерапії.

Поняття про психотерапію, соціотерапію, реабілітацію.

Знайомство з основними методами психотерапії – по одному з кожного психотерапевтичного напрямку (сугестивного, поведінкового, раціонального, психоаналітичного). Арт-терапія. Групова терапія. Сімейна терапія. Трудотерапія.

Знайомство з механізмами психологічного захисту. Виконання методики «Індекс життєвого стилю» Васермана із співавт..

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Наприкінці заняття викладач запитує у студентів, який досвід вони придбали й просить висловити свої думки стосовно одержаних знань та навиків.

Тема № 4: «Розлади відчуттів та сприйняття».

Практичне заняття. Розлади відчуттів та сприйняття.

Навчальна мета заняття: формування вміння за клінічною картиною хвороби діагностувати симптом порушеної психіки.

Кількість годин - год. (денна форма навчання), 1 год. (заочна форма навчання).

Місце проведення: навчальна аудиторія факультету №6.

Навчальні питання:

1. Характеристика розладів відчуттів та сприйняття.
2. Вирішення клінічних тематичних завдань.

Література:

1. Бітенський В. С., Горячев П. І., Мельник Е. В. та ін.; За ред. В. С. Бітенського. Психіатрія: курс лекцій: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2014. 354 с.
2. Кузнецов В.М. Невідкладна допомога в психіатрії / В кн.: Швидка та невідкладна медична допомога / За ред. проф. І.С. Зозулі, І.С. Чекмана. К: Здоров'я, 2012. С.514 -532.
3. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: навчальний посібник / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва. К.: ВСВ «Медицина», 2019. 344 с.
4. Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. 2-ге вид., переробл. і допов. К. : ВСВ "Медицина", 2015. 512 с.
5. Психіатрія і наркологія: підручник / Г.Т. Сонник, О.К. Напрєєнко, А.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Н.Ю. Напрєєнко ; за ред. О.К. Напрєєнка. 3-є вид., випр. К. : ВСВ «Медицина», 2017. 424 с.

Методичне та матеріально-технічне забезпечення заняття: папір, ручка, телефон, МКХ-10.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

На початку практичного заняття викладач вітає студентів, називає тему, мету, план та структуру заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Завдання 1: Характеристика розладів відчуттів та сприйняття.

Дати визначення поняттям «відчуття», «сприйняття», «уявлення», «уява». Визначити особливості сприйняття та уявлень.

Назвати класифікацію розладів відчуттів та сприйняття. Охарактеризувати гіпо-, гіпер- та анестезію. Дати клініко-психологічну характеристику парестезій, синестезій, сенестопатій, психосенсорним розладам. Характеристика ілюзій. Що таке галюцинації, їх види.

Які є синдроми порушень відчуттів та сприйняття? Визначити особливості порушень сприйняття при різних психічних розладах

Питання №2. Вирішення клінічних завдань.

Визначити симптом розладу сприйняття. Приклади завдань.

1.Хвора, 47 років, скаржиться на дуже неприємні відчуття в ділянці живота, пояснюючи це тим, що у неї «дірка у шлунку», просить її обстежити. Однак при об'єктивному дослідженні жодної патології не виявлено. Яке порушення сприйняття у хворої?

2.Хворий, 67 років, який відчуває страх і тривогу за своє життя, почув у дзвоні ложок, що доноситься зі їдальні, «брякання зброї, приготовленої для страти». Яке порушення сприйняття у хворої?

Та інші завдання.

Заслуховування рефератів, перевірка виконання завдань для самостійної роботи.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Наприкінці заняття викладач запитує у студентів, який досвід вони придбали й просить висловити свої думки стосовно розладів сприйняття.

Тема №5. «Розлади пам'яті».

Практичне заняття. Розлади пам'яті.

Навчальна мета заняття: формування вміння за клінічною картиною хвороби діагностувати симптом порушеної психіки.

Кількість годин - 2 год. (денна форма навчання), 1 - год. (заочна форма навчання).

Місце проведення: навчальна аудиторія факультету №6.

Навчальні питання:

1. Характеристика мнестичних розладів.
2. Вирішення тематичних клінічних завдань.

Література:

1. Бітенський В. С., Горячев П. І., Мельник Е. В. та ін.; За ред. В. С. Бітенського. Психіатрія: курс лекцій: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2014. 354 с.

2. Критерії діагностики і психотерапії розладів психіки та поведінки / Під ред. Б. В. Михайлова, С. І. Табачнікова, О. К. Напрєєнка, В. В. Домбровської // Новини української психіатрії. Харків, 2013.

3. Ніконенко Ю.П. Клінічна психологія: Навчальний посібник. Вид. КНТ Київ, 2016, 368 с.

4. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: навчальний посібник / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва. К.: ВСВ «Медицина», 2019. 344 с.

5. Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. 2-ге вид., переробл. і допов. К. : ВСВ "Медицина", 2015. 512 с.

6. Психіатрія і наркологія: підручник / Г.Т. Сонник, О.К. Напрєєнка, А.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Н.Ю. Напрєєнка ; за ред. О.К. Напрєєнка. 3-є вид., випр. К. : ВСВ «Медицина», 2017. 424 с.

7. Психіатрія і наркологія : підручник / О. К. Напрєєнка, М. І. Винник, І. Й. Влох, О. З. Голубков, О. А. Двірський; ред.: О. К. Напрєєнка. К. : Медицина, 2011. 527 с.

Методичне та матеріально-технічне забезпечення заняття: папір, ручка, телефон, МКХ-10.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

На початку практичного заняття викладач вітає студентів, називає тему, мету, план та структуру заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Завдання №1: Характеристика мнестичних розладів.

Дати визначення поняттю «пам'ять», назвати основні види пам'яті, охарактеризувати її функції, процеси та морфо-фізіологічні механізми.

Назвати класифікацію розладів пам'яті. Охарактеризувати кількісні розлади пам'яті: гіпермнезію, гіпомнезію, амнезію (ретроградну, антероградну, антероретроградну, фіксаційну, прогресуючу). Охарактеризувати якісні розлади пам'яті: псевдоремінісценції, конфабуляції, кринтомнезії.

Охарактеризувати основні синдроми розладів пам'яті: психоорганічний, корсаковський, прогресуючу амнезію.

Завдання 2. Вирішення клінічних завдань.

Визначити симптом порушення пам'яті. Приклади завдань.

1. Хвора 74 років, не може запам'ятати, де її палата, ліжко, не впізнає лікаря, не орієнтується у відділенні. Без допомоги сторонніх не знаходить туалет, їдальню. Доньку, яка приходить на побачення, дізнається, але після її відходу не пам'ятає, чи приходила вона. Визначте вид порушення пам'яті у хворої.

2. Хвора 17 років була доставлена до клініки після травми черепа у стані коми. Коли прийшла до тями, не могла згадати, чим займалася вранці, з ким зустрічалася дорогою, де впала. Визначте тип порушення пам'яті.

Та інші завдання.

Заслуховування рефератів, перевірка виконання завдань для самостійної роботи.

III. Порядок проведення заключної частини заняття. Наприкінці заняття викладач запитує у студентів, який досвід вони придбали й просить висловити свої думки стосовно розладів пам'яті.

Тема № 6: Розлади мислення та інтелекту.

Практичне заняття 1. Розлади мислення.

Навчальна мета заняття: формування вміння за клінічною картиною хвороби діагностувати симптом порушеної психіки.

Кількість годин - 2 год. (денна форма навчання), 0,5 - год. (заочна форма навчання).

Місце проведення: навчальна аудиторія факультету №6.

Навчальні питання:

1. Характеристика розладів мислення.
2. Вирішення тематичних клінічних завдань.

Література:

1. Діденко С.В. Клінічна психологія. Словник-довідник. К.: Академвидав, 2012. 320 с.
2. Критерії діагностики і психотерапії розладів психіки та поведінки / Під ред. Б. В. Михайлова, С. І. Табачнікова, О. К. Напрєєнка, В. В. Домбровської // Новини української психіатрії. Харків, 2013.
3. Ніконенко Ю.П. Клінічна психологія: Навчальний посібник. Вид. КНТ Київ, 2016, 368 с.
4. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: навчальний посібник / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва. К.: ВСВ «Медицина», 2019. 344 с.
5. Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. 2-ге вид., переробл. і допов. К. : ВСВ "Медицина", 2015. 512 с.
6. Психіатрія і наркологія: підручник / Г.Т. Сонник, О.К. Напрєєнко, А.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Н.Ю. Напрєєнко ; за ред. О.К. Напрєєнка. 3-є вид., випр. К. : ВСВ «Медицина», 2017. 424 с.

Методичне та матеріально-технічне забезпечення заняття: папір, ручка, телефон, МКХ-10.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

На початку практичного заняття викладач вітає студентів, називає тему, мету, план та структуру заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Завдання 1: Характеристика розладів мислення.

Дати визначення поняттю «мислення», назвати основні його види.

Назвати класифікацію розладів мислення.

Охарактеризувати розлади мислення за темпом перебігу асоціацій: прискорене мислення, ментизм, сповільнене мислення, деталізоване

мислення, зупинка мислення.

Охарактеризувати розлади мислення за зв'язком асоціацій (за формою): резонерство, паралогічне мислення, атактичне мислення, незв'язне мислення, розірване мислення, символічне мислення та інші види.

Охарактеризувати розлади мислення за змістом асоціацій: маячні ідеї та їх різновиди, маячноподібні ідеї, надцінні ідеї нав'язливі ідеї, нав'язливі стани.

Завдання 2. Вирішення тематичних завдань.

Визначити симптом порушеного мислення. Приклади.

1. Хворий звернувся сам за медичною допомогою до психотерапевта після смерті свого далекого родича від туберкульозу. Останні тижні хворий постійно ловив себе на думці, що може заразитися туберкульозом або іншим інфекційним захворюванням, тому став дуже часто (30 - 40 разів на добу) мити руки. Хворий наголошує, що розуміє безглуздість своєї поведінки, проте зусиллям волі не може звільнитися від думки, що, можливо, на руках випадково виявилася особливо небезпечна інфекція. Яке порушення мислення найімовірніше у даного хворого?

2. Хвора вважає, що на неї протягом 5 років впливає незнайомий чоловік, керує її діями, змушує робити різні вчинки без її волі. Часто чує його голос, який звучить усередині її голови. Нерідко цей чоловік змушує хвору сміятися чи плакати, хоч у ці моменти часу вона зовсім не хоче цього робити. Яке порушення мислення відзначається у цієї хворої?

Та інші завдання.

Практичне заняття 2. Розлади мислення та інтелекту.

Навчальна мета заняття: знайомство з методами діагностики розладів інтелекту.

Кількість годин - 2 год. (денна форма навчання), 0,5 - год. (заочна форма навчання).

Навчальні питання:

1. Класифікація розладів інтелекту.
2. Вирішення тематичних задач.
3. Методи діагностики розладів інтелекту.

Література:

1. Діденко С.В. Клінічна психологія. Словник-довідник. К.: Академвадав, 2012. 320 с.
2. Критерії діагностики і психотерапії розладів психіки та поведінки / Під ред. Б. В. Михайлова, С. І. Табачнікова, О. К. Напрєєнка, В. В. Домбровської // Новини української психіатрії. Харків, 2013.
3. Ніконенко Ю.П. Клінічна психологія: Навчальний посібник. Вид. КНТ Київ, 2016, 368 с.
4. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: навчальний посібник / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва. К.: ВСВ «Медицина», 2019. 344 с.

5. Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. 2-ге вид., переробл. і допов. К. : ВСВ "Медицина", 2015. 512 с.

6. Психіатрія і наркологія: підручник / Г.Т. Сонник, О.К. Напрєєнко, А.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Н.Ю. Напрєєнко ; за ред. О.К. Напрєєнка. 3-є вид., випр. К. : ВСВ «Медицина», 2017. 424 с.

Методичне та матеріально-технічне забезпечення заняття: папір, ручка, телефон, МКХ-10.

План проведення заняття.

I. Порядок проведення вступу до заняття.

На початку практичного заняття викладач вітає студентів, називає тему, мету, план та структуру заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Завдання 1. Класифікація розладів інтелекту.

Класифікація розлади інтелекту. Поняття деменції. Основні види деменції. Клініко-психопатологічна характеристика олігофренії.

Вирішення тематичних клінічних завдань.

Завдання 2. Вирішення клінічних тематичних задач.

Завдання 3. Методи діагностики розладів інтелекту.

Знайомство з методикою дослідження інтелекту Векслера. Аналіз вербального інтелектуального показника (ВІП), невербального інтелектуального показника (НІП), загального інтелектуального показника (ЗІП). Аналіз структури інтелекту.

III. Порядок проведення заключної частини заняття. Наприкінці заняття викладач запитує у студентів, який досвід вони придбали й просить висловити свої думки стосовно одержаних знань та навиків.

Тема № 7: Розлади емоцій

Практичне заняття 1: Розлади емоцій

Навчальна мета заняття: закріплення і поглиблення знань за темою.

Кількість годин - 2 год. (денна форма навчання), 0,5 - год. (заочна форма навчання).

Місце проведення: навчальна аудиторія факультету №6.

Навчальні питання:

1. Опрацювання лекційного матеріалу (патологічне посилення емоцій; патологічне ослаблення емоцій; неадекватність емоцій; порушення рухливості емоцій, синдроми розладів емоцій).

2. Вирішення клінічних завдань.

Методичне та матеріально-технічне забезпечення заняття: папір, ручка, телефон, МКХ-10.

План проведення заняття.

I. Порядок проведення вступу до заняття.

На початку практичного заняття викладач вітає студентів, називає тему,

мету, план та структуру заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Питання №1: Охарактеризувати два варіанти патологічного посилення емоцій: ейфорію та депресію. Треба вказати на ознаки цих порушень, а також на те, в структуру яких синдромів входить ейфорія, і поряд з якими ще порушеннями. Практичне застосування знань.

При характеристиці депресій треба указати на клініко-психологічні ознаки депресії і структуру депресивних синдромів. Відмітити, що депресії - це досить складне явище, яке може виступати в якості самостійного симптому, синдрому чи нозологічного діагнозу. Назвати види депресій за походженням, виділити їх ознаки. Охарактеризувати масковану депресію, назвати провідні «соматичні маски». Означити види депресій у дітей та підлітків, дати їм клініко-психологічну характеристику..

Треба вказати, що до патологічного ослаблення емоцій відносяться параліч емоцій, апатія, емоційне сплющення і емоційна тупість. Вказати на сутність паралічу емоцій, ситуації та розлади, при яких зустрічається цей стан.

Охарактеризувати апатію, апатико-абулічний синдром.

При клініко-психологічному аналізі емоційного сплющення вказати на динаміку розвитку цього стану, аж до емоційної тупості (деменції), його ознаки. Вказати, що емоційне сплющення може бути одним з перших ознак розвитку шизофренічного процесу. Назвати інші психічні розлади, симптомом яких є емоційне сплющення.

Вказати, що до групи порушень емоцій о типу неадекватності відносяться власне неадекватність, патологічна амбівалентність, патологічні тривога і страх, патологічний афект.

Дати визначення неадекватності емоцій та патологічній амбівалентності.

Охарактеризувати патологічні тривогу і страх з точки зору їх критеріїв та видів. Дати клінічний аналіз фобіям, іпохондричному страху, психотичному страху.

При клініко-психологічному аналізі патологічного афекту дати визначення поняттю «афект», вказати на фізіологічний та патологічний афект, назвати ознаки та стадії патологічного афекту.

Далі треба вказати, що до групи порушень рухливості емоцій належать емоційна лабільність, інертність, емоційна слабкість. Дати визначення та характеристику цим станам. Вказати, при яких психічних розладах можна спостерігати ці порушення емоцій. Зазначити, який з цих станів зустрічається в нормі і у якого контингенту.

Завдання 2. Вирішення тематичних завдань.

1. Хворий 27 років у відповідь на претензії матері з приводу неприбраного посуду голосно закричав, розбив тарілки, розламав мийку, вдарив брата, почервонів, покритися потім, не реагував на крик рідних та спробу його заспокоїти, пішов до себе в кімнату впав на ліжко та заснув, довго спав, прокинувшись нічого про те, що трапилося, не пам'ятав. Визначте вид порушення емоцій.

2. Хвора 32 роки виявилася замкненою в ліфті, що зупинився, зазнала сильний переляк, страх смерті з'явилася тахікардія, тремор, задишка, неприємні відчуття в грудях, запаморочення, нудота, різка слабкість. Описані явища пройшли, як тільки вийшла з ліфта. При наступних спробах користуватися ліфтом з'явилися вищеописані стани. Визначте стан хворої.

Та інші завдання.

Заслуховування рефератів / доповідей, перевірка виконання завдань для самостійної роботи.

III. Порядок проведення заключної частини заняття. Наприкінці заняття викладач запитує у студентів, який досвід вони придбали й просить висловити свої думки стосовно одержаних навиків.

Практичне заняття 2: Розлади емоцій

Навчальна мета заняття: закріплення і поглиблення знань за темою, знайомство з методами діагностики емоційних розладів.

Кількість годин - 2 год. (денна форма навчання), 0,5 - год. (заочна форма навчання).

Місце проведення: навчальна аудиторія факультету №6.

Навчальні питання:

1. Методи клініко-психологічної діагностики афективних розладів.

Література:

1. Бітенський В. С., Горячев П. І., Мельник Е. В. та ін.; За ред. В. С. Бітенського. Психіатрія: курс лекцій: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2014. 354 с.

2. Діденко С.В. Клінічна психологія. Словник-довідник. К.: Академвидав, 2012. 320 с.

3. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: навчальний посібник / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва. К.: ВСВ «Медицина», 2019. 344 с.

4. Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. 2-ге вид., переробл. і допов. К. : ВСВ "Медицина", 2015. 512 с.

5. Савенкова І.І. Клінічна психологія: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів]. Одеса: Астропринт, 2010. 287 с

Методичне та матеріально-технічне забезпечення заняття: папір, ручка, бланки методик, МКХ-10.

План проведення заняття.

I. Порядок проведення вступу до заняття.

На початку практичного заняття викладач вітає студентів, називає тему, мету, план та структуру заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Завдання 1. Методи клініко-психологічної діагностики афективних розладів.

Апробація методу спостереження та бесіди для діагностики емоцій та почуттів. Враховується суб'єктивний звіт хворого про його настрій, спостереження за його мімікою і пантомімікою, стан вегетативних функцій.

Слід звернути увагу на якість сну, апетиту, величину зіниць, вологість шкіри і слизових оболонок, частоту пульсу, рівень артеріального тиску.

Знайомство з методами експериментально- психологічних обстеження:

- ТАТ;
- тест Люшера;
- опитувальник Бека;
- тест Янга.

Виконується кожна з методик. Аналізуються отримані результати.

III. Порядок проведення заключної частини заняття. Наприкінці заняття викладач запитує у студентів, який досвід вони придбали й просить висловити свої думки стосовно одержаних навиків.

Тема № 8: Розлади свідомості.

Практичне заняття 1. Розлади свідомості.

Навчальна мета заняття: закріплення і поглиблення знань за темою, формування вміння за клінічною картиною діагностувати симптом порушеної психіки.

Кількість годин - 2 год. (денна форма навчання), 1 - год. (заочна форма навчання).

Місце проведення: навчальна аудиторія факультету №6.

Навчальні питання:

1. Класифікація та характеристика розладів свідомості
2. Вирішення клінічних тематичних завдань.

Література:

1. Бітенський В. С., Горячев П. І., Мельник Е. В. та ін.; За ред. В. С. Бітенського. Психіатрія: курс лекцій: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2014. 354 с.
2. Критерії діагностики і психотерапії розладів психіки та поведінки / Під ред. Б. В. Михайлова, С. І. Табачнікова, О. К. Напрєєнка, В. В. Домбровської // Новини української психіатрії. Харків, 2013.
3. Левенець І. В. Судова психіатрія: Навчальний посібник. – Тернопіль: Економічна думка, 2015. 328 с.
4. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: навчальний посібник / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва. К.: ВСВ «Медицина», 2019. 344 с.
5. Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. 2-ге вид., переробл. і допов. К. : ВСВ "Медицина", 2015. 512 с.
6. Психіатрія і наркологія: підручник / Г.Т. Сонник, О.К. Напрєєнко, А.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Н.Ю. Напрєєнко ; за ред. О.К. Напрєєнка. 3-є вид., випр. К. : ВСВ «Медицина», 2017. 424 с.
7. Психіатрія і наркологія : підручник / О. К. Напрєєнко, М. І. Винник, І. Й. Влох, О. З. Голубков, О. А. Двірський; ред.: О. К. Напрєєнко. К. : Медицина, 2011. 527 с.

8. Чабан О.С. Невідкладна допомога в психіатрії та наркології. Посібник / О.С.Чабан, О.О.Хаустова, Я.М.Несторович. К.: Мед книга, 2010. 128 с.

Методичне та матеріально-технічне забезпечення заняття: папір, ручка, бланки методик, МКХ-10.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

На початку практичного заняття викладач вітає студентів, називає тему, мету, план та структуру заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Питання 1: Характеристика розладів свідомості.

При відповіді на це питання треба означити та охарактеризувати два головних концептуальних підходи до розуміння проблеми порушеної свідомості. Дати робоче визначення поняття «свідомості», яке прийнято у клінічній психології, показати, що не при кожному психічному розладі матимуть місце порушення свідомості, що при душевних захворюваннях свідомість може порушуватися незалежно від інших форм психічної діяльності. Сформулював чотири критерії порушення свідомості за К.Ясперсом. Дати класифікацію порушень свідомості: по типу виключення і по типу потьмарення.

Охарактеризувати порушення свідомості по типу виключення, треба вказати на оглушення як основну форму даного виду порушень. Назвати ознаки оглушення, його варіанти: обнубіляцію, сопор, кому. Охарактеризувати кожен з них. Вказати, при яких розладах зустрічається порушення свідомості по типу виключення, які може бути наслідки.

При відповіді на це питання треба назвати, які конкретні варіанти порушень свідомості належать до групи порушень по типу потьмарення. Дати характеристику делірію, особливостям його прояву, назвати основні ознаки, тривалість та психічні розлади, при яких зустрічається делірій. Охарактеризувати онейроїд за схемою: ознаки, особливості прояву, тривалість. Відповісти на питання: чим галюцинації при онейроїді відрізняються від галюцинацій при делірії? Охарактеризувати аменцію. Дати визначення сутінкам, назвати їх клініко-психологічні ознаки, охарактеризувати цей стан та його варіанти (прості сутінки та психотичні).

Питання 2. Вирішення тематичних задач.

Приклади.

1. Хвора 47 років у ожеледицю впала на вулиці, вдарилася потилицею, знепритомніла на 20 хвилин. Прийшовши до тями, не могла зрозуміти, хто поруч із нею. Мовний контакт утруднений, погано розуміє звернені до неї питання, відповідає на них після пауз. Сонна, загальмована. Яке порушення свідомості у хворої?

2. Хворий 41 р. останні 2 тижні пив щодня. Напередодні госпіталізації впав та зламав ногу, накладено гіпс. Сьогодні вночі не спав, намагався піднятися з ліжка, не впізнавав дружину, бачив у кімнаті багато щурів, лаявся із товаришами по чарці, т.к. чув їхні голоси. Не розумів, де знаходиться. У

лікарні через 3 дні свідомість прояснилася, пам'ятав про своїх «баченнях» та «голосах». Про те, що було насправді, не пам'ятає. Який синдром порушеної свідомості був у хворого?

Та інші завдання.

III. Порядок проведення заключної частини заняття. Наприкінці заняття викладач запитує у студентів, який досвід вони придбали й просить висловити свої думки стосовно одержаних знань та навиків.

Практичне заняття 2. Розлади свідомості.

Навчальна мета заняття: закріплення і поглиблення знань за темою, формування вміння за клінічною картиною діагностувати симптом порушеної психіки.

Кількість годин - 2 год. (денна форма навчання), 1 - год. (заочна форма навчання).

Місце проведення: навчальна аудиторія факультету №6.

Навчальні питання:

1. Діагностичні критерії виключних станів.
2. Діагностичні критерії істеричних розладів свідомості.

Література:

1. Бітенський В. С., Горячев П. І., Мельник Е. В. та ін.; За ред. В. С. Бітенського. Психіатрія: курс лекцій: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2014. 354 с.
2. Критерії діагностики і психотерапії розладів психіки та поведінки / Під ред. Б. В. Михайлова, С. І. Табачнікова, О. К. Напрєєнка, В. В. Домбровської // Новини української психіатрії. Харків, 2013.
3. Левенець І. В. Судова психіатрія: Навчальний посібник. – Тернопіль: Економічна думка, 2015. 328 с.
4. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: навчальний посібник / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва. К.: ВСВ «Медицина», 2019. 344 с.
5. Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. 2-ге вид., переробл. і допов. К. : ВСВ "Медицина", 2015. 512 с.
6. Психіатрія і наркологія: підручник / Г.Т. Сонник, О.К. Напрєєнко, А.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Н.Ю. Напрєєнко ; за ред. О.К. Напрєєнка. 3-є вид., випр. К. : ВСВ «Медицина», 2017. 424 с.
7. Психіатрія і наркологія : підручник / О. К. Напрєєнко, М. І. Винник, І. Й. Влох, О. З. Голубков, О. А. Двірський; ред.: О. К. Напрєєнко. К. : Медицина, 2011. 527 с.
8. Чабан О.С. Невідкладна допомога в психіатрії та наркології. Посібник / О.С.Чабан, О.О.Хаустова, Я.М.Несторович. К.: Мед книга, 2010. 128 с.

Методичне та матеріально-технічне забезпечення заняття: папір, ручка, бланки методик, текст задач, МКХ-10.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

На початку практичного заняття викладач вітає студентів, називає тему, мету, план та структуру заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Питання 1: Діагностичні критерії виключних станів.

Дати клініко-психологічну характеристику виключним станам.

Виділити діагностичні критерії:

- патологічного афекту,
- патологічного сп'яніння;
- патологічних просонних станів;
- реакцій «короткого замикання».

Означити питання врахування виключних станів у судово-психіатричній експертизі.

Розбір клінічних прикладів.

Звичайний молодий хлопець не вживав алкоголь і постійно працював. Його батько, особа з алкогольною залежністю, виносив із дому цінні речі на продаж і вчиняв насилля над дружиною. Під час чергового скандалу та побиття жінки у хлопця (сина) виникло сильне душевне хвилювання. У стані афекту він завдав батьку удар в груди, що призвело до розриву аорти, від чого останній помер. У трактуванні злочину йшлося про умисне вбивство, тобто, хлопець навмисне вдарив в груди, він збирався це зробити. Розглянувши справу по деталях, комісія експертів прийшла до висновку, що мав місце бути кумулятивний накопичувальний афект. Внутрішній тиск, хвилювання, переживання, відчай та відчай накопичувалися впродовж довгого часу – це просто була остання крапля, після чого він не витримав.

Питання 2. Діагностичні критерії істеричних розладів свідомості.

Причини та діагностичні критерії істеричних розладів свідомості:

- синдрому Ганзера,
- пуерилізму,
- псевдодемнції.

Розбір клінічних прикладів.

III. Порядок проведення заключної частини заняття. Наприкінці заняття викладач запитує у студентів, який досвід вони придбали й просить висловити свої думки стосовно одержаних навиків.

Тема №9. Розлади ефекторно-вольової сфери

Практичне заняття. Розлади ефекторно-вольової сфери

Навчальна мета заняття: закріплення і поглиблення знань за темою, формування вміння за клінічною картиною діагностувати симптом порушеної психіки.

Кількість годин - 4 год. (денна форма навчання), 1 - год. (заочна форма навчання).

Місце проведення: навчальна аудиторія факультету №6.

Навчальні питання:

1. Класифікація та характеристика розладів ефекторно-вольової сфери
2. Вирішення тематичних клінічних завдань.

Література:

1. Бітенський В. С., Горячев П. І., Мельник Е. В. та ін.; За ред. В. С. Бітенського. Психіатрія: курс лекцій: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2014. 354 с.
2. Критерії діагностики і психотерапії розладів психіки та поведінки / Під ред. Б. В. Михайлова, С. І. Табачнікова, О. К. Напрєєнка, В. В. Домбровської // Новини української психіатрії. Харків, 2013.
3. Левенець І. В. Судова психіатрія: Навчальний посібник. – Тернопіль: Економічна думка, 2015. 328 с.
4. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: навчальний посібник / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва. К.: ВСВ «Медицина», 2019. 344 с.
5. Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. 2-ге вид., переробл. і допов. К. : ВСВ "Медицина", 2015. 512 с.
6. Психіатрія і наркологія: підручник / Г.Т. Сонник, О.К. Напрєєнко, А.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Н.Ю. Напрєєнко ; за ред. О.К. Напрєєнка. 3-є вид., випр. К. : ВСВ «Медицина», 2017. 424 с.
7. Психіатрія і наркологія : підручник / О. К. Напрєєнко, М. І. Винник, І. Й. Влох, О. З. Голубков, О. А. Двірський; ред.: О. К. Напрєєнко. К. : Медицина, 2011. 527 с.
8. Чабан О.С. Невідкладна допомога в психіатрії та наркології. Посібник / О.С.Чабан, О.О.Хаустова, Я.М.Несторович. К.: Мед книга, 2010. 128 с.

Методичне та матеріально-технічне забезпечення заняття: папір, ручка, текст задач, МКХ-10.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

На початку практичного заняття викладач вітає студентів, називає тему, мету, план та структуру заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Питання №1: Характеристика розладів ефекторно-вольової сфери

При відповіді на це питання треба дати поняття про ефекторно-вольову сферу, потяг, потребу та інстинкт.

Далі потрібно представити класифікацію розладів ефекторно-вольової сфери. Дати клініко-психопатологічну характеристику гіпербулії, гіпобулії, абулії. Назвати, що таке парабулії, які є види парабулії. Охарактеризувати їх.

Клініко-психологічна характеристика нервової анорексії та булімії.

Дати клініко-психопатологічну характеристику розладів потягів.

Більш детально зупинитися на розладах сексуальних потягів.

Що таке психомоторне збудження. Які види психомоторного збудження

є? Охарактеризувати їх. Психомоторна рухова загальмованість.

Дати клініко-психопатологічну характеристику кататонічному синдрому. Дати клініко-психопатологічну характеристику гебефренічному синдрому.

Питання 2. Вирішення тематичних клінічних задач. Приклади.

1. У хворої 21 р через 2 тижні після пологів змінилася поведінка: перестала розмовляти, годувати дитину, інструкцій не виконує, іноді робить дії, протилежні інструкції. Довго застигає в одній позі. Хвора не їсть, пручається спробам нагодувати її. Обличчя виражає страх, тривогу. Визначте синдром.

2. Хвора запрошена зайти до кабінету лікаря, робить крок до кабінету, наступний крок назад і здійснює такі рухи протягом 15 хвилин, доки лікар не вводить її за руку. Яке порушення вольових спонукань у хворої?

3. Дівчина 17 років одягнена в чоловічий одяг, курить, розмовляє грубо, товаришує тільки з хлопцями, зневажає дівчат. Звернулася до лікарів із проханням направити її на операцію зі зміни статі. «Я ніколи не відчувала себе жінкою, я ненавиджу жіночий одяг, ненавиджу своє ім'я». Визначте вид порушення статевого інстинкту.

4. Хворий 18 років у стані мовного збудження, кричить, намагається втекти з палати, галюцинує, чує «голоси», від чогось відмахується. Кричить: «Рятуйте мене, не вбивайте». Яким препаратом можна усунути збудження?

Та інші завдання.

ІІІ. Порядок проведення заключної частини заняття. Наприкінці заняття викладач запитує у студентів, який досвід вони придбали й просить висловити свої думки стосовно одержаних знань та навиків.

4.Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна:

1. Бітенський В. С., Горячев П. І., Мельник Е. В. та ін.; За ред. В. С. Бітенського. Психіатрія: курс лекцій: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2014. 354 с.
2. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: навчальний посібник / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва. К.: ВСВ «Медицина», 2019. 344 с.
3. Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. 2-ге вид., переробл. і допов. К.: ВСВ "Медицина", 2015. 512 с.
4. Психіатрія і наркологія: підручник / Г.Т. Сонник, О.К. Напрєєнко, А.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Н.Ю. Напрєєнко ; за ред. О.К. Напрєєнка. 3-є вид., випр. К. : ВСВ «Медицина», 2017. 424 с.
5. Психіатрія і наркологія : підручник / О. К. Напрєєнко, М. І. Винник, І. Й. Влох, О. З. Голубков, О. А. Двірський; ред.: О. К. Напрєєнко. К. : Медицина, 2018. 527 с.

Допоміжна:

6. Гавенко В.Л. Основні органічні захворювання головного мозку: навч. посібник / В.Л. Гавенко, І.А. Григорова, Г.О. Самардакова (та ін.); за заг. ред. В.Л. Гавенка, І.А. Григорової. Харків : НТУ «ХПІ», 2018. 228 с.
7. Каліна Н.Ф. Психотерапія : підручник. К. : Академвидав, 2016. 288 с.
8. Карпенко Є. Методи сучасної психотерапії : навч. посібник. Дрогобич : Посвіт, 2015.
9. Критерії діагностики і психотерапії розладів психіки та поведінки / Під ред. Б. В. Михайлова, С. І. Табачнікова, О. К. Напрєєнка, В. В. Домбровської. *Новини української психіатрії*. Харків, 2013.
10. Кузнецов В.М. Невідкладна допомога в психіатрії / В кн.: Швидка та невідкладна медична допомога / За ред. проф. І.С. Зозулі, І.С. Чекмана. К: Здоров'я, 2022. С.514 -532.
11. Кустов А. В., Алексєєва Ю.А. Мислення: психологічні, психопатологічні та психотерапевтичні аспекти: навч. посіб. Суми: Вид-во СумДУ, 2013. 324 с.
12. Левенець І. В. Судова психіатрія: Навчальний посібник. – Тернопіль: Економічна думка, 2015. 328 с.
13. Мушкевич М. І. Основи психотерапії : навч. посіб / М. І. Мушкевич, С. Є. Чагарна ; за ред. М. І. Мушкевич. Вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
14. Невротичні, соматоформні розлади та стрес / За редакцією доктора медичних наук, професора Л.М. Юр'євої. К.: ТОВ ММК, 2015. 96 с.
15. Ніконенко Ю.П. Клінічна психологія: Навчальний посібник. Вид. КНТ Київ, 2016, 368 с.
16. Савенкова І.І. Клінічна психологія: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів]. Одеса: Астропринт, 2012. 287 с.
17. Стрес і людина: медико-психологічна допомога при стресових розладах: метод. посіб./ за ред.. Пінчук І.Я., Бабова К.Д., Гоженка А.І., - К.: ТОВ «Видавничий дім «Калита», 2014. 92с.
18. Федосєєв В. А., Проскуріна Т.Ю., Н.І.Завгородня. Основи неврології та психіатрії [Електронний ресурс] : навч. посіб.Х. : Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т», 2015. 79 с.
19. Чабан О.С. Невідкладна допомога в психіатрії та наркології. Посібник / О.С.Чабан, О.О.Хаустова, Я.М.Несторович. К.: Мед книга, 2010. 128 с.

Нормативно-правові акти:

20. Охорона здоров'я та медичне обслуговування в Україні: збірник законодавчих і нормативних актів. 2023. 156 с.
21. Про психіатричну допомогу: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, №19, 143 с.
22. Устав (Конституція) Всесвітньої організації охорони здоров'я. ВООЗ: https://zakon.cc/law/document/read/995_599

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

- 23.Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України
<https://mon.gov.ua/ua>
- 24.Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти <https://naqa.gov.ua/>
- 25.Пошукова система Google Академія - <http://scholar.google.com>
- 26.Пошукова система Scirus <https://www.elsevier.com/>
- 27.Пошукова система DOAJ <https://www.doaj.org/>
- 28.Сайт «Brain Maps» - <http://brain-maps.org/>
- 29.Сайт Асоціації психіатрів України: <https://www.ukrpsychiatry.org/>
- 30.Сайт Державний експертний центр МОЗ України (Психіатрія)
https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/psihiatriya/
- 31.Система пошуку наукової інформації у відкритих архівах України (SSM)
<https://oai.org.ua/>
- 32.23. Електронна бібліотека Наукова періодика України <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>